

RÅDET FOR DYREETIKK

Oppnevnt av Landbruks- og matdepartementet i samråd med Fiskeri- og kystdepartementet

Kristian Ellingsen-Dalskau (sekretær)
Veterinærinstituttet
Postboks 750 Sentrum
0106 Oslo
Tlf.: 917 02 970/ 23 21 63 77 Faks: 23 21 63 01
e-post: Kristian.Ellingsen@vetinst.no

Hjemmeside: <http://www.radetfordyreetikk.no>

Deres ref.: 14/1006-

Vår ref.: 1/16

Oslo, 1. juni 2016

Høringsvar – endring av forskrift om hold av storfe, utsettelse av løsdriftskrav

Det vises til Landbruks- og matdepartementets høringsbrev av 20.05.16 med ønske om innspill til endring av forskrift om hold av storfe. Endringen omhandler utsettelse av løsdriftskravet til 1. januar 2034. Utvidede krav om beitebruk (minst 16 uker i sommerhalvåret og regelmessig mosjon og fri bevegelse resten av året) er foreslått som kompenserende tiltak i overgangsperioden.

Rådets vurdering

Mulighetene for god dyrevelferd er bedre ved løsdrift enn i båsfjøs [1]. I St. meld. nr. 12 (2002-2003) heter det at «Oppbinding av ku på bås er en av de situasjoner i vårt dyrehold hvor frihetsberøvelsen for dyrene er aller størst. [...] Det ønskes derfor en utvikling det alt storfe skal gis mulighet for bevegelse» [2]. Det er bred enighet i faglitteraturen om at løsdrift, sammenliknet med båsfjøs, gir bedre mulighet for mosjon og fri bevegelse, mer naturlig reise- og leggebevegelser, mindre stereotypier og helsemessige effekter som redusert ketose [1]. Når dyrene får større bevegelsesfrihet, får de også mulighet til å utføre kroppspleie og dekket sine sosiale behov ved å omgås andre dyr i fjøset. Sistnevnte har igjen vist seg å gi positive utslag i fruktbarhet.

Samtidig forstår RDE at løsdrift for storfe ikke er uten utfordringer. Ved ombygging fra bås- til løsdriftsfjøs er det viktig med god planlegging for å unngå suboptimale løsninger som trange passasjer, skrape hjørner og blindgater. Gode gangarealer og god dyreflyt er viktig for å unngå stress, skader og mobbing blant kyrne. Det samme er godt utformede liggeplasser og tilstrekkelig med ressurser, inkludert eteplasser og drikkekar. Løsdrift kan også gi større utfordringer i forhold til kalvehelse, men

kan på lang vei oppveies ved ettersyn og aktiv bruk av kalvingsbinger. Løsdrift for storfe vil også sette strengere krav til renhold for å opprettholde god hygiene og unngå smitteoverføring. RDE er kjent med at Norsk Landbruksrådgivning har utarbeidet visse løsninger for ombygging til løsdrift for små bruk. Samtidig etterlyses flere utredninger eller forskningsrapporter på samme tema.

Ut fra et dyreetisk perspektiv mener RDE at en utsettelse av løsdriftskravet til 2024 er uheldig og uønsket. Etter Rådets oppfatning vil dessuten problemene med å få bygd tilstrekkelig praktiske og egnede samt økonomisk bærekraftige løsdriftfjøs til små bruk og besetninger være de samme også når utdaterte og avskrevne båsfjøs en gang etter 2024 skal erstattes. RDE mener derfor at det må stilles økonomiske virkemidler til rådighet for å sikre at det skal være mulig å investere i nye fjøs som sikrer løsdrift. Hvis dette ikke gjøres vil en utsettelse til en viss grad bare utsette problemene.

For å ivareta dyrevelferden i overgangsperioden, er det foreslått at dyr som fremdeles står på bås etter 2024, skal få mosjon og bevegelse på beite i minst 16 uker i sommerhalvåret. I tillegg heter det i høringsbrevet at «dyr i båsfjøs skal ha mulighet for regelmessig mosjon og fri bevegelse resten av året». Dersom forskriften endres, hvilket Rådet ikke anbefaler, mener Rådet at en dobling av beitekravet (16 uker i stedet for 8 uker for andre storfebuskaper) kun er en tilstrekkelig kompensasjon dersom det er andre muligheter for fri bevegelse og mosjon resten av året som benyttes ukentlig. Det må stilles økonomiske virkemidler til rådighet som sikrer at det er mulig å investere i nye løsdriftsfjøs tilpasset areal og beitegrunnet. Dette er viktig enten 2024 blir stående eller at kravet blir framskjøvet til 2034.

Med hilsen

Inger Lise Andersen
Leder

Kristian Ellingsen-Dalskau
Sekretær

Referanser

1. *Dyrevelferdstiltak i storfeholdet i en bredere miljøpolitisk sammenheng. Innstilling avgitt 16. april 2008 fra en arbeidsgruppe oppnevnt av Landbruks- og matdepartementet. 2008.*
2. Landbruksdepartement, D.K. *St.meld. nr. 12 (2002-2003) Om dyrehold og dyrevelferd. 2002;* Available from:
<http://www.regjeringen.no/Rpub/STM/20022003/012/PDFS/STM200220030012000DDDPDF S.pdf>.